

DZĪVES
PIEREDZE -

(zināšanas,
attieksmes,
prasmes)

DZĪVEI -

(izziņai,
apdomai,
īcībai)

LU emeritētais profesors ANDRIS BROKS, fizikas doktors

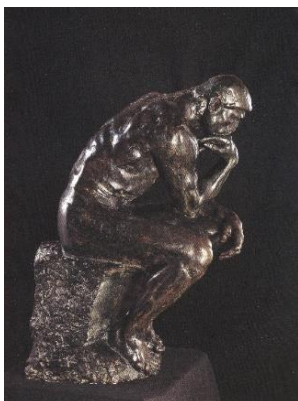
<http://blogi.lu.lv/broks/> , andris.broks@lu.lv

Tikšanās ar Ropažu vidusskolas skolēniem un skolotājiem 2015.gada 13.februāris

Saruna par dzīvi un izglītību:

“Latvijas skolu dzīve vakar, šodien, rīt”

Ievadam

Mainība visapkārt mums

un mēs mainībā –

tāds ir mūžības likums

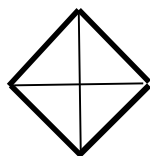
MAINĪBA : izmaiņas un pārmaiņas

Pagātne Tagadne Nākotne

PASAULE :

daudzveidīgu parādību kopums

CILVĒKS :
garīga
dzīva būtne

SABIEDRĪBA :
daudzveidīgu
cilvēku kopums

DZĪVE :

daudzveidīgu cilvēkdarbību kopums

IZGLĪTĪBA – dzīves pieredze dzīvei

CILVĒCES

Lielo Domu

kvadrāts

Pārmaiņas dzīvē – pārmaiņas izglītībā.

Pārmaiņu apzināšana : apjēga un vadība
Pārmaiņu laiks - ļoti nopietns dzīves un izglītības
IZZIŅAS, APDOMAS un atbilstošas **RĪCĪBAS** laiks!

**Tukša galva nedomā – lai dzīvotu,
vajadzīga atbilstoša dzīves pieredze.**

IZGLĪTĪBA – īpaši organizētā veidā iegūta
dzīves pieredze dzīvei

DZĪVE – daudzveidīgu cilvēkdarbību kopums,
kurā ikviena cilvēkdarbība kalpo kādas cilvēka
dzīves vajadzības apmierināšanai

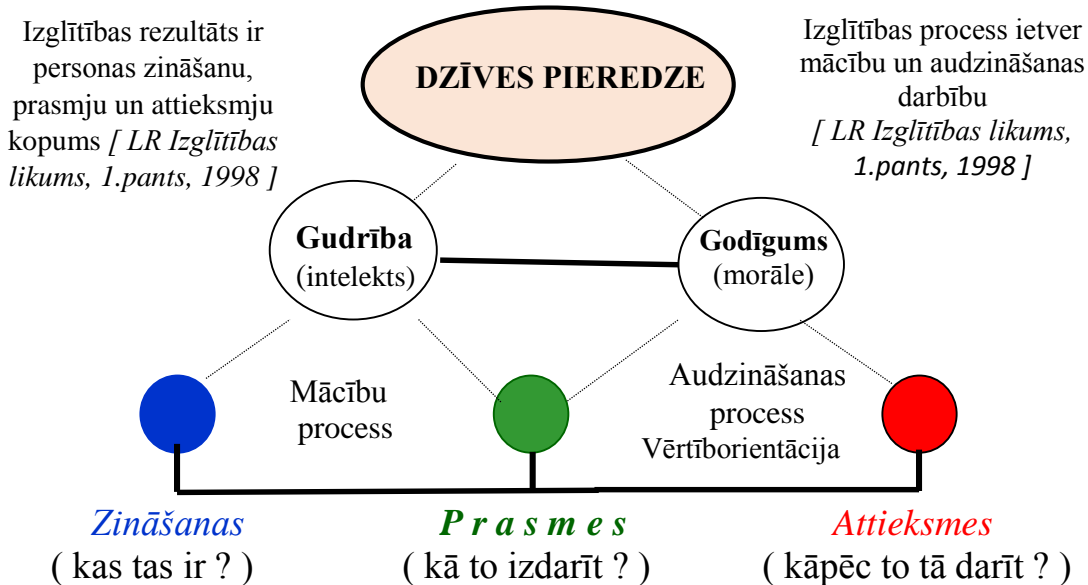
CILVĒKDARBĪBAS shematiskais raksturojums

VAJADZĪBAS : garīgās un materiālās

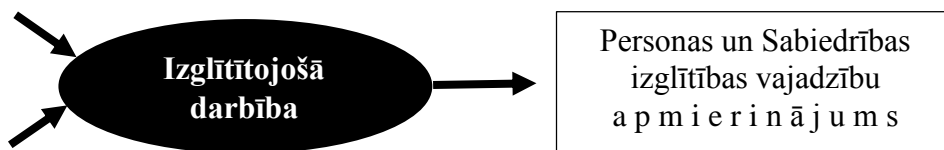
- LĪDZEKĻI** :
- finansu līdzekļi (nauda)
  - materiālie līdzekļi (manta)
  - informācija
  - cilvēks Pats (garīgais un fiziskais spēks, enerģija)
  - laiks

Izglītības kā dzīves pieredzes pamatstruktūra

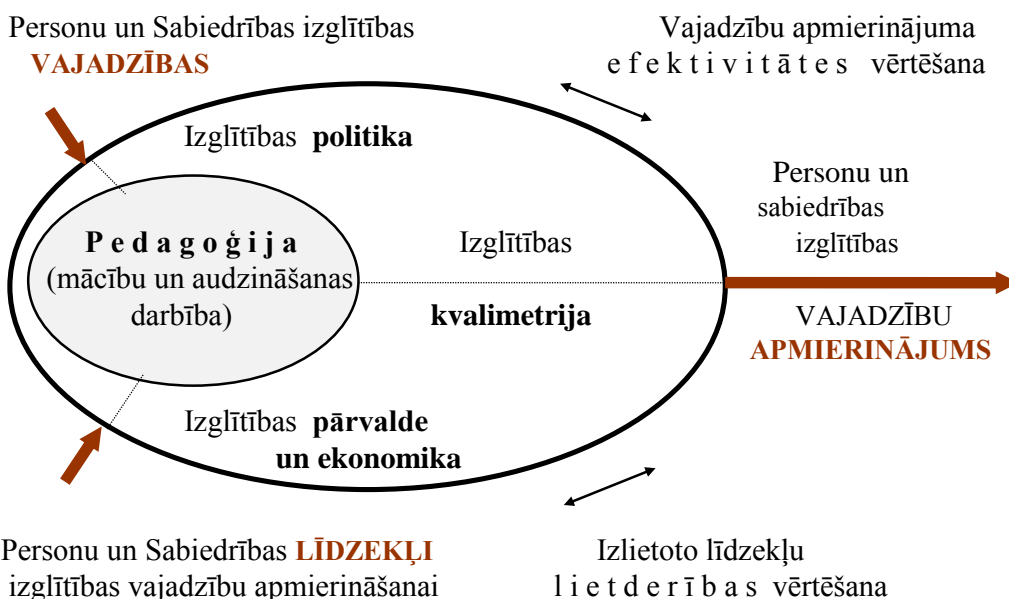
Izglītojošā darbība – personu un sabiedrības dzīves vajadzību apmierināšana

Personas un Sabiedrības izglītības vajadzības

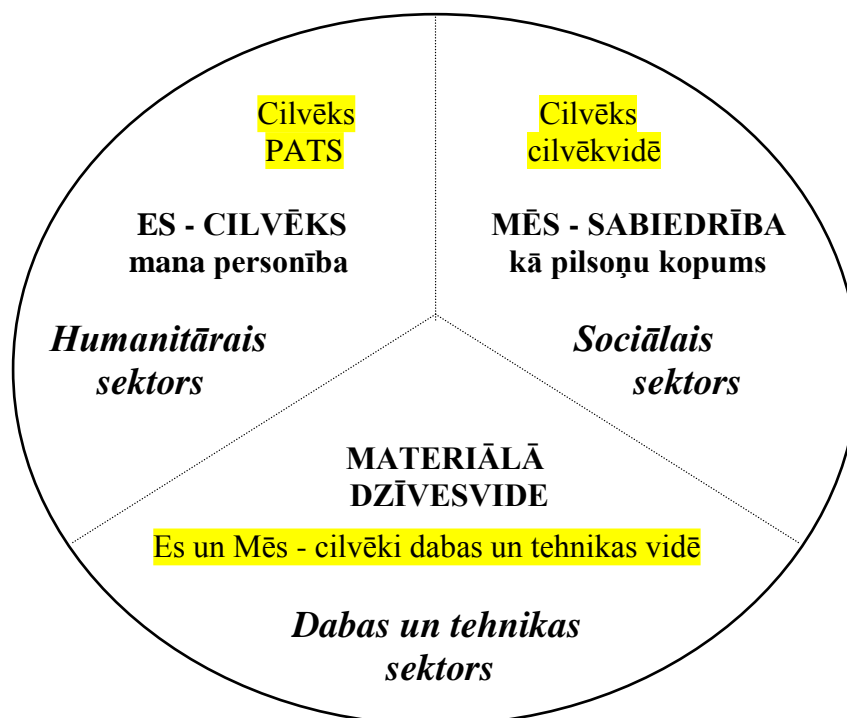

Personas un Sabiedrības līdzekļi izglītības vajadzību apmierināšanai

Izglītojošās darbības īstenošanas struktūra

Dzīves pieredzes un vispārīzglītības satura pamatsektori

Vispārīzglītības satura pamatstruktūra (3*3*3 = 27)

Tematiskie pamatsektori	Izglītības galvenie aspekti			Vispārējās sastāvdaļas
	Izglītības zinātniskums	Izglītības saimnieciskums	Izglītības mākslinieciskums	
Cilvēks cilvēkvidē (politika, ekonomika, vēsture)	*	*	*	Zināšanas Attieksmes Prasmes
Cilvēks PATS (valodas, filosofija, psiholoģija)	*	*	*	Zināšanas Attieksmes Prasmes
Cilvēks dabas un tehnikas vidē (fizika, ķīmija, bioloģija)	*	*	*	Zināšanas Attieksmes Prasmes
	Izpratne, prāts Eksaktums Atziņas, jēdzieni	Izrīcība, griba Pragmātisms Vajadzības, līdzekļi	Izjūta, jūtas Humanitārisms Emocijas, tēli	

Mūžīgi skan sena dziesma arvien jaunās skaņās –

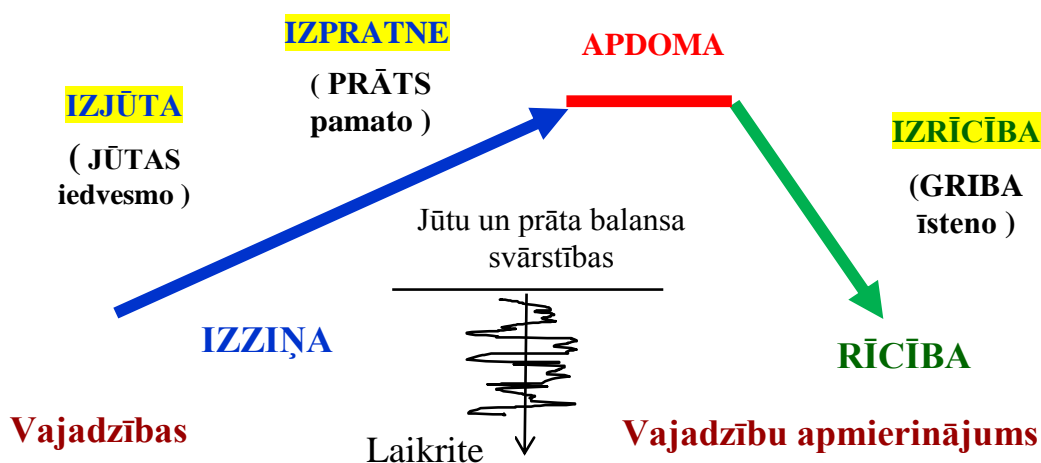
KĀDU KAM IZGLĪTĪBU KĀDAI DZĪVEI ?

Kā es gribu dzīvot - kāda ir manas dzīves *vērtīborientācija* ?
 Kā es varu dzīvot – kādi ir manai dzīvei nepieciešamie *līdzekļi*?
 Mana gribēšana un mana varēšana – tās ir manas *spējas*.
 Taču – kādas ir, kādas būs manas dzīves *iespējas*?

Meklējot un rodot atbildes uz šiem jautājumiem, lai vienmēr un visur atceramies cilvēces attīstības gaitā apzināto mūžības likumu –
viss pastāv mainībā, ko nosaka visa kopsaistība!

IZGLĪTĪBA - dzīves pieredze dzīvei		Dzīves VIRZĪBAI	EKSISTENCEI dzīvē	
ZINĀTNISKĀ IZGLĪTĪBA [patiesais]	Dominē PRĀTS (atziņas, jēdzieni - izpratne)	Zinātniskā pētniecība – jaunrade	Dzīvesvides uzraudzība, apkope, atjaunošana	Dabasvide Cilvēkvide Tehnovide
SAIMNIECISKĀ IZGLĪTĪBA [praksē derīgais, praktiskais]	Dominē GRIBA (vajadzības, līdzekļi - izdarība)	Saimnieciskā pētniecība - jaunrade	Zinātnes un mākslas sasniegumu izmantošana	Dabasvide Cilvēkvide Tehnovide
MĀKSLINIECISKĀ IZGLĪTĪBA [skaistais]	Dominē JŪTAS (emocijas, tēli - iztēle)	Mākslinieciskā pētniecība – jaunrade	Sadzīves mākslinieciskais drošinājums	Dabasvide Cilvēkvide Tehnovide

Saprātīgas DZĪVES pamatvadulas

Nobeigumam

Lai veiksmīgi dzīvotu mūsdienu dzīvi,
būtu savlaicīgi jāizkopj apzināta sistēmiskā domāšana,
vienmēr un visur ievērojot visa kopsaistību
un nevairoties nopietni padomāt par domāšanu!

Apzināta cilvēkdarbība - **augšup** no prakses uz teoriju, tad apdoma un
lejup no teorijas uz praksi - tikai tā tiek sperts apzināts solis dzīvē uz priekšu.

Kādu kam izglītību kādai dzīvei ?

Lūk, tāds ir jautājums ikvienam no mums atsevišķi un visiem kopā.

Dzīvojot skolā, pilnvērtīgāk domāsim par ārpusskolas dzīvi,
par tai nepieciešamo mūsdienu dzīves pieredzi,
šīs pieredzes iegūšanu un izmantošanu!

Lai mums visiem viss labi sokas!